

DECIZIE

06 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul – Valeriu Doagă
Judecătorii – Tamara Chișca-Doneva, Ion Druță

examinând recursul declarat de reprezentantul lui Bucatari Alexei, avocatul Verejeanu Igor împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2017,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de societatea pe acțiuni „MAIB-Leasing” împotriva lui Pascal Nicolae și Bucatari Alexei cu privire la încasarea sumei, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată și la acțiunea reconvențională înaintată de Pascal Nicolae împotriva societății pe acțiuni „MAIB-Leasing” cu privire la încasarea sumei și cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă

La 04 iulie 2014 societatea pe acțiuni „MAIB-Leasing” (în continuare – „MAIB-Leasing” SA) a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Pascal Nicolae și Bucatari Alexei, iar în urma concretizării și majorării pretențiilor, a solicitat admiterea cererii, încasarea în mod solidar din contul lui Pascal Nicolae și Bucatari Alexei cu titlu de datorie a sumei de 8340,16 euro, dobânzii de întârziere în sumă de 3979,28 de euro, cheltuielilor pentru revendicarea bunului în sumă de 500 de euro, cheltuielilor pentru evaluarea bunului revendicat în sumă de 400 de lei și cheltuielilor de judecată (vol.1, f.d.5-8, 162-166).

În cadrul ședinței de judecată din 21 decembrie 2016, Pascal Nicolae a înaintat acțiune reconvențională împotriva „MAIB-Leasing” SA, în urma concretizării acțiunii a solicitat încasarea sumei de 1091,57 de euro cu titlu de supra plată și a cheltuielilor de judecată (vol.1, f.d.121-125, 139-140, 186 verso).

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 19 ianuarie 2017 s-a acceptat acțiunea reconvențională (vol.1, f.d.187).

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 19 aprilie 2017 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de „MAIB-Leasing” SA împotriva lui Pascal Nicolae și Bucatari Alexei cu privire la încasarea în mod solidar a datoriei, dobânzii de întârziere, cheltuielilor pentru revendicarea și evaluarea bunului și cheltuielile de judecată. S-a încasat în mod solidar de la Pascal

Nicolae și Bucatari Alexei datoria în sumă de 8340,16 euro și dobânda de întârziere în sumă de 3979,28 de euro, iar în total suma ce urmează a fi încasată constituie 12319,44 de euro, convertiți în lei la momentul executării hotărârii, cheltuielile de judecată sub forma taxei de stat în sumă de 7598,63 de lei și cheltuielile de evaluare în sumă de 400 de lei. În rest, cerințele s-au respins ca neîntemeiate. S-a respins acțiunea reconvențională înaintată de Pascal Nicolae împotriva „MAIB-Leasing” SA cu privire la încasarea sumei și cheltuielilor de judecată, ca fiind neîntemeiată (vol.1, 192).

La 18 mai 2017, reprezentantul lui Pascal Nicolae, avocatul Dmitric Anatolie a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 19 aprilie 2017, solicitând casarea parțială a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă solicitarea „MAIB-Leasing” SA cu privire la încasarea din contul lui Pascal Nicolae a dobânzii de întârziere și a taxei de stat proporțional dobânzii de întârziere (vol.1, f.d.194, 197).

La 18 mai 2017 Bucatari Alexei a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 19 aprilie 2017, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe în partea încasării de la Bucatari Alexei în beneficiul „MAIB-Leasing” SA a datoriei, dobânzii de întârziere, cheltuielilor pentru revendicarea și evaluarea bunului și a cheltuielilor de judecată (vol.1, f.d.195-196).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 septembrie 2017 nu s-au dat curs cererilor de apel declarate de Pascal Nicolae și de Bucatari Alexei. S-a comunicat lui Pascal Nicolae despre necesitatea prezentării dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 5698,97 de lei și despre necesitatea depunerii apelului motivat în instanța de apel, stabilindu-i-se termen rezonabil până la 31 octombrie 2017, ora 10.40. S-a explicat lui Pascal Nicolae, că în cazul dacă nu va prezenta dovada de plată a taxei de stat și apelul motivat în termen, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită. S-a comunicat lui Bucatari Alexei despre necesitatea prezentării dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 5698,97 de lei și despre necesitatea depunerii apelului motivat în instanța de apel, stabilindu-i-se termen rezonabil până la 31 octombrie 2017, ora 10.40. S-a explicat lui Bucatari Alexei, că în cazul dacă nu va prezenta dovada de plată a taxei de stat și apelul motivat în termen, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită (vol.1, f.d.219-221).

Concomitent cu apelul motivat depus la 30 octombrie 2017 (vol.1, f.d.228-230), Pascal Nicolae a depus cerere prin care a solicitat scutirea parțială de la plata taxei de stat cu micșorarea cuantumului până la suma de 1826,48 de lei (vol.1, f.d. 226-227).

Reprezentantul lui Bucatari Alexei, avocatul Verejeanu Igor în apelul motivat depus la 30 octombrie 2017, a solicitat scutirea apelantului Bucatari Alexei de la plata taxei de stat la examinarea cererii de apel (vol.1, f.d. 231-233).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2017 s-a admis cererea apelantului Pascal Nicolae cu privire la scutirea parțială de la plata taxei de stat. S-a scutit apelantul Pascal Nicolae de la plata taxei de stat în mărime de

3871,97 de lei la declararea apelului. S-a admis parțial cererea apelantului Bucatari Alexei cu privire la scutirea de la plata taxei de stat. S-a scutit parțial apelantul Bucatari Alexei de la plata taxei de stat în mărime de 3871,97 de lei la declararea apelului. Nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Bucatari Alexei. S-a obligat apelantul Bucatari Alexei să achite diferența taxei de stat în mărime de 1827 de lei. S-a comunicat lui Bucatari Alexei despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 1827 de lei, stabilindu-i-se un termen rezonabil pînă la 21 noiembrie 2017, ora 10.50. S-a explicat lui Bucatari Alexei că în cazul dacă nu va prezenta dovada de plată a taxei de stat în termen, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită (vol.1, f.d.240-245).

La 20 noiembrie 2017 reprezentantul lui Bucatari Alexei, avocatul Verejeanu Igor a depus cerere de recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2017, solicitînd repunerea în termen, admiterea recursului, casarea încheierii în partea în care nu s-a dat curs cererii de apel și în partea obligării apelantului Bucatari Alexei de a achita diferența taxei de stat, cu pronunțarea unei noi hotărîri de scutire integrală a lui Bucatari Alexei de la plata taxei de stat la examinarea apelului.

În motivarea recursului, reprezentantul recurentului a citat dispozițiile art. 85 alin. (4) din Codul de procedură civilă și a invocat, că Bucatari Alexei, este în imposibilitate de a achita taxa de stat din cauza lipsei surselor financiare, nefiind angajat în câmpul muncii.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de reprezentantul lui Bucatari Alexei, avocatul Verejeanu Igor urmează a fi respins din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele cauzei se desprinde, că încheierea Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2017 (vol.1, f.d. 240-245) a fost recepționată de reprezentantul lui Bucatari Alexei, avocatul Verejeanu Igor la 16 noiembrie 2017, fapt confirmat prin avizul de recepție nr.DS2100019446AS (vol.1, f.d.249), iar recursul a fost declarat la 20 noiembrie 2017, ce reiese din amprenta sigiliului aplicată pe cererea de recurs (vol.2, f.d.1-2). Din aceste circumstanțe, instanța de recurs reține că demararea căii de atac a fost exercitată în termen, iar ca consecință consideră inoportun examinarea cerinței cu privire la repunerea în termen a recursului.

Verificînd legalitatea încheierii Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2017 prin prisma argumentelor invocate în recurs, Colegiul constată că aceasta a fost emisă în concordanță cu normele de drept material și procedural pertinente.

Conform art. 84 din Codul de procedură civilă, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizînd pricinile cu procedură specială, cererea de

eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvabilității, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

În conformitate cu art. 85 alin.(4) din Codul de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Articolul 4 alin. (1) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992 prevede că, în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

Din sensul acestor norme de drept rezultă, că instanța de judecată, în vederea neîngrădirii dreptului părților privind accesul liber la justiție, la cerere, poate scuti persoana fizică sau juridică de plata taxei de stat, în urma justificării situației materiale a acesteia. Scutirea poate fi totală sau parțială, apreciindu-se în dependență de cerere și de dovezile prezentate.

În cererea de scutire a persoanei fizice se vor expune circumstanțele care justifică solicitarea și vor fi anexate actele confirmative ale acestor circumstanțe (avizul Comisiei pentru protecție socială, certificat despre mărimea salariului, pensiei sau a altor venituri; existența la întreținere a copiilor minori sau a altor persoane, dovada lipsei conturilor bancare etc.).

Colegiul relevă că, accesul liber la justiție este o parte componentă incipientă a dreptului la un proces echitabil, consacrat de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și presupune posibilitatea oricărei persoane de a se adresa direct și nemijlocit la o instanță de judecată, pentru apărarea drepturilor și intereselor legitime. Este unanim acceptat ca dreptul de acces la justiție nu poate fi un drept absolut, ci unul care poate implica limitări, cât timp acestea sunt rezonabile și proporționale cu scopul urmărit.

Instanța de recurs menționează că, taxa de stat nu este un impediment al accesului liber la justiție, atît timp cît statul asigură aplicarea eficientă și uniformă a prevederilor normative referitoare la cuantumul taxei de stat, la scutirile de taxa de stat dispuse din oficiu ori la solicitarea persoanei interesate. Dreptul de acces la un tribunal consacrat de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului urmează a fi înțeles ca un drept de acces concret și efectiv, ceea ce determină instanța de judecată de a supune adresarea oricărei persoane în justiție cu o restricție pecuniară clară și concretă, evidențiind-o în conținutul încheierii de contestare a neajunsurilor la adresarea cu un instrument de atac, urmărind scopul de respectare a echilibrului între necesitatea asigurării bunei administrări în justiție și proporționalitatea unei astfel de restricții.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a accentuat în argumentarea soluției din cauza *Kreuz vs Polonia* (28249/95), faptul că dreptul de acces la o instanță de judecată nu are un caracter absolut, fiind normal și dezirabil ca acesta să fie supus anumitor limitări, intrinseci forței de reglementare legislativă specifice oricărui stat

de drept. Astfel, pot exista limitări de natură procedurală, precum imperativul parcurgerii unei proceduri prealabile și chiar limitări de natură financiară, precum impunerea unor taxe judiciare. Importantă rămâne însă rezonabilitatea acestor limitări, ele trecând limitele convenționale atunci când restricționează accesul la justiție în asemenea mod încât aduc atingere însăși esenței dreptului consacrat în beneficiul tuturor justițiabililor. În acest sens, este respinsă teza ce echivalează dreptul de acces la justiție cu gratuitatea actului de justiție.

Din perspectiva celor menționate supra, Colegiul constată că, instanța de apel justificat a respins scutirea integrală de la achitarea taxei de stat la depunerea cererii de apel înaintată de Bucatari Alexei, deoarece titularul cererii de recurs în suportul solicitării vizate nu a prezentat probe concludente ce ar confirma starea financiară precară a lui Bucatari Alexei ținând cont de faptul că, o concluzie obiectivă la acest capitol nu poate fi concepută în lipsa informației de la Inspectoratul Fiscal de Stat ce demonstrează existența conturilor bancare la toate instituțiile financiare, informația de la oficiul Cadastral privind imobilele deținute, informația de la Întreprinderea de Stat "Registru" privind mijloacele de transport, pe care le are în proprietate și alte probe ce demonstrează valoarea patrimoniului disponibil. Totodată, contractarea de către Bucatari Alexei a unui reprezentant ce acordă asistență juridică cu titlu oneros, deși, nu reprezintă o probă decisivă ce reflectă solvabilitatea dînsului, acest aspect fortifică concluzia instanței de recurs în privința netemeinicii cererii de scutire integrală de la achitarea taxei de stat.

Mai mult, cele invocate în sprijinul solicitării cu privire la scutirea integrală de la plata taxei de stat de reprezentantul recurentului precum că din spusele lui Bucatari Alexei, ultimul este în imposibilitate de a achita taxa de stat din cauza lipsei surselor financiare, nefiind angajat în câmpul muncii, poartă un caracter declarativ și nu este susținut prin probe în sensul art. 85 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

În concluzie, Colegiul reține ca fiind justă admiterea de către instanța de apel a cererii de scutire parțială de la plata taxei de stat în circumstanțele vidului probatoriu constat în acest sens, precum și soluția de a nu da curs apelului, deoarece la materialele cauzei lipsește dovada achitării taxei de stat, lacune care urmau a fi înlăturate.

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că, încheierea Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2017 este întemeiată și legală, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de reprezentantul lui Bucatari Alexei, avocatul Verejeanu Igor și a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se respinge recursul declarat de reprezentantul lui Bucatari Alexei, avocatul Verejeanu Igor.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2017 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de societatea pe acțiuni „MAIB-Leasing” împotriva lui Pascal Nicolae și Bucatari Alexei cu privire la încasarea sumei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată și la acțiunea reconvențională înaintată de Pascal Nicolae împotriva societății pe acțiuni „MAIB-Leasing” cu privire la încasarea sumei și cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă de la momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Ion Druță